

Oponentský posudek

Disertační práce: Mgr. et Bc. Karolina Vlčková

Prognostické uvědomování u pacientů s pokročilým onkologickým onemocněním

V úvodní kapitole této práce autorka popisuje koncept prognostického uvědomování, způsoby jeho měření a cíle této práce. Součástí disertační práce jsou 4 publikace, které se tímto tématem zabývají a 1 publikace, která reaguje na vedlejší cíl této disertační práce. Publikace jsou následovány diskusí, v níž se autorka zabývá všemi svými zjištěnými poznatky v kontextu nejnovější evidence, která je na toto téma dostupná.

Prognostické uvědomování je komplexní fenomén a autorka přináší výčet faktorů, které ho mohou ovlivňovat. Dále autorka prokázala, že míra prognostického uvědomování se s časem nemění a jedná se pravděpodobně o stabilní fenomén. Práce také rovněž ukázala, že pacientům ani jejich blízkým nevadí účast ve výzkumné studii, dokonce téměř polovina z nich to považovala za zajímavou zkušenost.

Disertační práce má rozsah 99 stran a je psaná v angličtině.

Hodnocení

Úvod zasazuje studie do klinického kontextu na pomezí psychologie a onkologie. Srozumitelně jsou popsány a charakterizovány použité **metody**. Nedostatečně jsou ale popsána vstupní kritéria. Postrádám data o tom, kolik klientů autoři oslovili, kolik účast odmítlo a proč. Postrádám data o psychiatrických komorbiditách a neurokognitivních poruchách. Zajistit psychiatrické vyšetření může být náročné, ale část problému lze překonat vhodnými psychiatrickými a psychologickými testovanými bateriemi. Validita měřicích instrumentů v publikovaných článcích je nedostatečně diskutovaná, autorka se tomu ale hlouběji věnuje v disertační práci.

Výsledky jsou jasné.

V **diskusi** autorka adekvátně komentuje k dosažené výsledky i jejich limitace. Někdy mi ale tvrzení autorky připadají příliš odvážné. Konkrétně ve studii "Psychometric properties of the Czech Integrated Palliative Outcome Scale: reliability and content validity analysis": mě překvapuje závěr, že "study confirmed that the Czech version of IPOS might be used in the clinical setting and the cultural adaptation was successful." Validita škály byla ověřovaná prostřednictvím korelací se dvěma existujícími škálami, a to neúspěšně. U korelace s ESAS to lze ještě chápat jako důsledek malého vzorku (tedy selhání procesu validizace, který se nepodařilo dokončit), zatímco korelace s PPS se zjevně nepotvrdila (což v kontextu dané metodologie neumím chápat jinak než jako data vyvracející hypotézu o validitě českého nástroje). Nedává smysl říkat, že korelace "se potvrdila, ale byla nižší a nesignifaktní". Správná odpověď podle mého názoru je, že ta korelace se nepotvrdila. Zajímalo by mě proto, co vede autory k závěru, že "adaptation was successful (dotaz 3,1) Jsem ale překvapen, že limity tykající se validity měření ve studii "Prognostic awareness", které autorka zná, a v disertační práci adekvátně komentuje, nejsou zmíněny i v publikovaném článku.

Závěr

Mgr. et Bc. Karolina Vlčková ve své disertační práci prokázala odborné znalosti, schopnost tvůrčí a kvalitní práce ve vědecko-výzkumné oblasti. Na některá slabší místa poukazují proto, že doufám, že autorka bude ve své práci pokračovat, a spolupráce s psychology a psychiatry ji pomůže k ještě kvalitnějším výsledkům. Práce splňuje a překračuje požadavky, kladené na disertační práce. Práci doporučuji v předložené formě k obhajobě. Na základě úspěšné obhajoby doporučuji přidělení titulu PhD.

Dotazy

1/ Bylo sdělování dg pacientům ve vašich studiích podáváno standardizovaným monitorovaným způsobem?

2/ Mají autoři data o tom, kolik klientů v jednotlivých studiích oslovili a kolik účast odmítlo? Případně jiné údaje, které by nám pomohly zorientovat se v případné preselekcii pacientů?

3/ Ke studii "Psychometric properties of the Czech Integrated Palliative Outcome Scale: reliability and content validity analysis" mám dva dotazy

3.1/ Jaká data vedla autorku k závěru, že "adaptation was successful"?

3.2/ Z čeho autoři odvozují přesvědčení o validitě české verze instrumentu a jeho doporučení pro klinickou praxi, pokud prezentovaná data naznačují opak. Validitu samotnou zpochybňovat nechci, samozřejmě i validní instrument může oproti předpokladům korelovat s jiným nástrojem jen málo a autoři mohou mít jiné důvody, které je v tom přesvědčení utvrzují, ale ve studii argumentace pro validitu chybí.

4/ Ke studii "Prognostic awareness ... " Jako hlavní měřicí nástroj velmi komplexního problému autoři uvedli autoři 3 různé otázky, na které respondenti poskytují značně rozdílné odpovědi. I když otázky jsou jasné, srozumitelné a přesvědčivé, „správné“ odpovědi se značně liší. Existuje nějaká standardizovaná škála či dotazník k měření tak komplexního problému.

V Plzni

31/8/2022

doc. MUDr. Jan Vevera Ph.D.

Přednosta

Psychiatrická klinika FN a LF UK v Plzni

alej Svobody 80

323 00 Plzeň

Tel. : 377103101